

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949 szeptember 24. szombat.

VI. ÉVFOLYAM, 222. SZAM.

Ismét kudarcot vallottak az imperialisták

A nagy per lezárult. A vádlottak vallomásaiból, a tanuvalomásokból, feltárult a világ közvéleménye előtt a per anyaga és sokféle mély tanulsága.

Az összeesküvés felfedezésének talán egyik legfontosabb gyakorlati kihatása abban áll, hogy végig meztelenre vetkőztette Titoékat, nemcsak a külföldi közvélemény, de saját népük előtt is. A vádlottak főleg Tito bizalmi emberének, Brankovnak vallomása bebizonyította, hogy Titoék sohasem akartak komolyan népi demokráciát, szocializmust, és ha az első években hoztak is szocializáló intézkedéseket, ezeket csupán a tömegek nyomására cselekedték. Tito egyetlen célja: a hatalom megszerzése és megtartása volt. Egyetlen igazi, mély érzelem benne az állati düh volt, a haladás, a szocializmus és a Szovjetunió ellen. Kalandor, diktátor, akárcsak Mussolini vagy Csang-Kaj-Sek. Kém, Kezéhez rengeteg vér tapad. Tito már a háború alatt tárgyalta a németekkel. A hatalom kedvéért hajlandó lett volna velük is kibékülni és a népet kiszolgáltatni nekik.

Kémekkel, kártevőkkel, trockistákkal a szocialista építést megzavarni, ez a kísérlet meglehetősen multra tekinthet vissza. A német, angol, francia imperialisták megpróbálták már ezt a Szovjetunió ellen a harmincas években és még később. De, hogy ezek a kísérletek milyen eredményekkel jártak, azt is tudjuk. Az imperializmus ügynökeit, a rombolókat, a trockistákat, a hadseregben, a Pártban, a gazdasági életben belül, valamennyit kivétel nélkül felfedték és megsemmisítették. A Szovjetunióban nem volt üldölködés a Nagy Honvédő Háború alatt és nem voltak kártevők. Az ország egységesen lépett fel az imperialista betolakodók ellen. A németek nemcsak, hogy romboló tevékenységet nem tudtak szorítani a Szovjetunió ellen, de a szovjetekre vonatkozó katonai információik is teljesen hamisak voltak. A Szovjetunió bebizonyította, hogy a kémbandák ellen lehet eredményesen harcolni és fel lehet számolni őket.

A Rajk-féle összeesküvés felszámolása azt bizonyítja, hogy a népi demokráciák tanultak az eredményes szovjet elhárítási módszerekből.

A per leplezte Titoék összes magyarországi és népi demokráciabeli kémiszálait, felderítette összeköttetéseiket az amerikai, angol kémügynökségekkel és követségekkel. A vizsgálat fellebbentette a kémszervezetek munkamódszereit, személyi összetételét. Kétségtelen, hogy az imperialista kémhálózatok közül a legnagyobb jelentőségű és a legveszélyesebb ez a mostanra Rajk-banda volt. De az is kétségtelen, hogy az imperialista kémhálózatot ilyen óriási vereség még nem érte. Valóságosan megbénítja őket. Ez felér egy katonai vereséggel.

Rajk, Pálffy, Szönyi, Justus és társai imperialisták, sovinszta, trockista kakuktojásokkal töltötték meg a magyar rendőrséget, határőrséget, csendőrséget, belügyminisztériumot.

Ezen a területen, a Rajk-per tisztító nyomában, nemcsak a kakuktojásokat tapossák el, de ugyanakkor ez a hatalmas demokratizálódási, balratolódási folyamat megindítója is. A népi demokrácia tudvalevőleg a proletárdiktatúra egy különleges formája, ahol a régi elnyomó államgépezetet nem törlik szét, hanem fokozatosan cserélik ki. Ez a kicserélődési folyamat Magyarországon a Rajk-per nyomában hatalmasan meg fog gyorsulni. A még meglévő horthysta tisztakat, rendőröket, csendőröket stb. kiteszik az államgépezetből s helyükbe megbízható munkás és szegény-paraszt elemeket helyeznek.

A Rajk-per világszerte felhőrdülést keltett. Kinyitotta tizezrek és százezrek szemét. Egységbe kovácsolta a dolgozó Magyarországot. Ugyanakkor még közelebb hozta egymáshoz a népi demokrácia országait.

Mindnyájan ráébredtek a veszélyre, amely őket is fenyegette.

A per folyamán fény derült Rajké, Pálffyk, Korondyék és a banda többi tagjainak határmenti mesterkedéseire. A jugoszláv határt szándékosan fedetlenül hagyták annak érdekében, hogy Titoék imperialista kémügynökei és népi demokrácia elleni propaganda anyaga szabadon ki- és bejárhasson az országba. Ugyanakkor például: a román-magyar határt szándékosan lezárták, hogy a határmenti lakosság közt elégedetlenséget és sovinszta hangulatot keltsenek.

„A trockizmus a kezdet-kezdetén még politikai irányzat volt, azután bünszüvetkezt lett belőle” — írja a Francia Kommunista Párt lapja a perrel kapcsolatban. S ezt a tételt a maga teljességében igazolja például Justus Pál esete és val-

lomása, aki eleinte „elvi szempontból”, trockizmusból volt a Szovjetunió ellen, később pedig — ugyancsak trockizmusból — piszkos, gyáva kém lett belőle. A frakciózás az a lejtő, amelyre ha valaki rájut, a galád árulásig nincs mezállás.

„Azt mondja, hogy trockista politikát folytattak. Mi volt ennek a csoportnak az álláspontja?” — kérdezte az elnök a tárgyalás folyamán Rajktól.

„Lényegileg pár szóval azzal tudnám válaszolni, hogy teljesen elvtelen politikai alapon állva, mindennek, ami a forradalmi munkásmozgalom érdekében való, cáfolása, bomlasztása” — felelte Rajk.

S ebben röviden és tömören összefoglalva, benne van a trockizmus nemzetközi lényege. Ezt csinálták a trockisták a Szovjetunióban. De ezt cselekedte: Doriot trockista vezér Franciaországban, aki szintén eleinte bomlasztott, és kémtévékenységet folytatott a fasizmus javára, később pedig nyíltan a németek oldalára állt.

A Donáth-féle per, a Nagy Ferenc-féle összeesküvés felderítése és likvidálása, a Mind-

szenty-féle összeesküvés szálatnak kibogozása, mindezek lépésfokai voltak Magyarország demokratizálódásának. A Rajk-féle kémbanda felszámolása sokkal nagyobb arányú volt, sokkal veszélyesebb és ennek megfelelően összehasonlíthatatlanul nagyobb kárt csinált az ellenségnek.

„A világtörténelem egyik legnagyobb összeesküvését látjuk összeomolni” — írja a franciaországi Kommunista Párt hivatalos lapja, a „L'Humanité”. „Ez a per valóságos fordulatot jelentett nemzetközi téren” — írja a továbbiakban.

Valóban fordulat ez. A népi demokráciák növelik éberségüket és gazdagítják harcitasz-talataikat. Nő a barátság és a kölcsönös bizalom közöttük. Együttal nő szeretetük, védelmezőjük, a béke öre, a nagy Szovjetunió iránt. Valamennyien sorstársak, fegyvertársak, a béke védelmezői. A népek szorosabban vonják soraikat. A háborús úszítók, a rombolás és a sötétség erőt, újra óriási vereséget szenvedtek.

SZILÁGYI ANDRAS

Szovjet munkamódszer alkalmazásával

Jóval tulszárnyalták a galaciak csucseredményét a kolozsvári 9. számú építkezési vállalat építőmunkásai

KOLOZSVAR. — Az Állami Terv keretén belül megindult országos jellegű építkezéseknél a tervév második felében bontakoztak ki teljes egészében azok a hiányosságok, melyek az építőipar fejlődésének útjában állottak. A jelentkező nehézségek között a leg súlyosabb a szakképzett építőmunkások hiánya. Ennek a hiányosságnak a felszámolását szolgálták azok a munkaversenyek, melyek a több és jobb termelést szorgalmazták.

Ennek az egészséges versenyszellemnek következménye volt a galaci építőmunkások és kőművesek elhatározása, hogy elvetik a régi, meggyökeresített falazási módszereket és megpróbálkoznak a Szovjetunióban jól bevált munkamódszerrel. Ennek a módszernek a legfontosabb előnye a régi módszerrel szemben, hogy míg a múltban a falazó kőműves a falrakásnál jóformán minden mozdulatot maga végzett, még azokat is, amit egy kisebb szakképzett segédmunkás vagy tanonc is elvégezhetett. Vagyis: míg jóval kevesebb szakértelmet igénylő munkát vagy mozdulatot is szakmunkás végzett el, addig a szovjet módszerrel minden fölényes mozdulat kiküszöbölhető. A szakmunkásnak csak a befejező, de egyben legfontosabb mozdulatot, a téglát helyes és pontos larakását kell ellenőriznie, esetleg igazítani, amivel a munkamódszerrel a réggel szemben jóval gyorsabbá lehet tenni.

A galaciak kezdeményezése

Ilyen megfontolásokkal indultak útnak a galaci kőművesek és sikert is nekik az óránkénti negyediköbméteres falazási normát óránként egy és fél, majd 2 és fél köbméterre emelni. Látván az emelkedő munkamódszerrel, kiadták a jelszót és egyben versenyre hívták az ország kőműveseit: „Egy köbméter falazást egy óra alatt!”

A versenykihívást a kolozsvári 9. számú Állami Építkezési Vállalat 64. számú munkatelepén, az épülő „Aprolacta” vajgyárnál dolgozó kőművesek előtt Sladescu mérnök, a vállalat technikai osztályának főmérnöke villámgyorsan jelentette be. A galaci szaktársak munkateljesítményeit ismertető szavait a munkatelep dolgozói csodálkozva vették tudomásul, de rövid megbeszélés után, Asztalos Sándor szaktárs bejelentette:

„Ha a galaciak óránként 2 és fél köbméter falazást végeztek, akkor mi öt köbméter falazást vállalunk.”

Bejelentését óriási lelkesedés fogadta és azonnal megbeszéltek a verseny módozatát és a verseny megkezdésének napját. Szeptember hó 19-ét, hétfőt jelölték ki a versenykezdetre.

A verseny első perceinek izgalma

Hétfőn reggel nagy készülődés volt a munkatelepen. Mindenki latolgatta a lehetőségeket. Asztalos Sándor szaktárs két kőműves tanulóval maga mellé, kijelölté a helyeket, elmagyarázta teendőjüket. Felhívta figyelmüket a becsülletes munkára és arra, hogy most versenyben vannak és az idősebb munkástársak figyelme rájuk irányul. A munkatelep dolgozói feszült izgalommal várakoztak. Botár munkavezető mester órával a kezében, jolt adta az indulásra.

Megindul a munka. Az első percek lázas tapogatózása mindinkább pontos gépi munkává válik. Csendben, ütemesen, gyorsan folyik a munka. Téglát téglára kerül. Emelkedik a fal és ragyognak a szemek, amikor Botár mester jelenti:

— 30 perc, 1 köbméter falazat elkészült!

De nem úgy Asztalos Sándor szaktárs. Ő nincs megelégedve ezzel az eredménnyel. Fokozza az iramot. Ütemesebben rakja a téglát. Másodpercek törtreszeit is kihasználja. Egyetlen felesleges mozdulatot sem végez. És ime:

— 60 perc, — jelenti az építőmester — és 3 köbméter falazat készen áll.

4 óra alatt — 18.80 köbméter falazat

A körülállók halk moraja győzelmet emleget. De Asztalos szaktárs még mindig elégedetlen:

— Nemcsak győzni akarunk, de megmutatjuk, mit lehet elérni ezzel a szovjet módszerrel. Ezt ígértük.

És sikerült. Négy óra harminc perc munkaidő alatt 18.80 köbméter falazás az eredmény, állapítja meg az építőmester. Szinte hitetlenkedve hallgatjuk a bejelentést, mert ez a normának 1500 százalékos túlháladását jelenti. De ott vannak a frissen rakott falak, csak le kell mérni és máris csodálhatjuk az emberi akarat és az új munkamódszer alkalmazásának hatalmas eredményét, ami végeredményben azon alapszik, hogy egy öntudatos szakmunkás levette a régiéktől tanult és örökölt munkamódszerrel. Volt bátorsága azt mondani:

— Ami jó volt elödeinknek, apáinknak, az nem biztos, hogy nekünk is megfelel.

És merto alkalmazni a már kipróbált úton haladó szovjet szakmunkások munkamódszereit. De hozzájárult az eredmény eléréséhez az is, hogy a két tanuló, akik bár csak 3 hónapja gyakorolják mesterségüket, ezen idő alatt állandóan szakmájukban dolgoztak, nem úgy, mint régen, amikor az inas hónapokon keresztül még vakoló kanalat sem látott.

Végeredményben Asztalos Sándor szaktárs csoportja jóval túlháladta a normát, a galaci dolgozók eredményét, mert óránként 4.2 köbméter falat, négy és fél óra alatt 18.8 köbméter falazott fel.

De a kolozsvári 9. számú Állami Építkezési Vállalat nemcsak Kolozsváron tud felmutatni ilyen ragyogó eredményeket. Tordán, a „Silica” munkatelepen vakoló kőművesek 1050 százalékkal haladták meg a normát. S a verseny napról-napra fokozódik. Minden jel arra mutat, hogy az építőiparban jelentkező egészséges munkaverseny országos jellegűvé válik és ezáltal is elősegítjük a Román Munkáspárt célkitűzéseit. Népköztársaságunk teljes újjáépítését, a dolgozók életszínvonalának minél magasabbra emelését.

KUHN LÁSZLÓ ALMERNOK,
Országos levelező.

Jelentős értékű tudományos kutatómunkát végeztek a Bolyai Tudományegyetem kutatócsoportjai

A tanügyi reform első évében a Bolyai egyetemen is nagy lendületet vett a tudományos munka. Ez nem szűnt meg a nyár folyamán sem. Az egyes tanszerek — egyéb munkájuk mellett — az ország különböző pontjain tudományos kutatómunkát végeztek, s ezek során a résztvevők elmélyedhettek a szakjukhoz tartozó kérdések tanulmányozásában, értékes anyagot gyűjtöttek, gyakorlati tapasztalatokat szereztek s kapcsolatokat

építettek ki. Ugyanakkor a tapasztalatok kicserélése folytán egyes kutatócsoportok értékes segítséget nyújtottak azoknak az intézményeknek is, melyeknél vizsgálódásaikat folytatták.

Mint ilyen említjük meg a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum néprajzi és állattani anyagának rendezésére kiküldött tudományos csoport munkáját, élen dr. Nagy Jenő egyetemi előadó tanárral.

A dolgozók szolgálatába kell állítani a múzeumokat

A múzeum egész anyagának a leltárak alapján való számbavételéhez a csoport tagjai egymás között felosztották az anyagot, az egyes népi munkakörök szerint. Így lehetővé vált, hogy saját tárgykörét mindenki behatóan ismerje. Ezen keresztül a múzeum több hiányosságát fedezték fel. Kitért, hogy egyes tárgyak a raktáron vannak, holott azoknak a kiállítási termekben lenne a helyük, másokból viszont több azonos vagy hasonló példány van kiállítva s így ezek különbözőbb tanulságot nem szolgáltatnak, csak a helyet foglalják el. Egyes munkakörökből sok tárgy hiányzik, bár beszerezhető volna. A csoport által a múzeum vezetősége számára készített jelentés megjegyzései hathatós támogatást nyújtanak a hiányosságok kiküszöbölésére. A kutatócsoport azonban a legszembetűnőbb hibákon maga segít, tervszerűbben rendezve el a sok esetben pusztán látványossági célokat szolgáló anyagot oly módon, hogy az a népi életmód termeléskezelt mutassa be. Ezen túlmenően, a csoport hozzájárult a hiányzó

anyag pótlásához, népi eszközöket gyűjtve a környező falvakban. Tisztogatással és megfelelő konzerváló anyag segítségével biztosították a kiállítási tárgyak tartósságát. Pontos utasításokkal látták el a múzeum vezetőségét, úgy a néprajzi tár, mint a zoológiai anyag megőrzésére vonatkozólag.

A környező falvakban tett kiállítások is sok tanulságot szolgáltatottak. Mindenekelőtt, a résztvevő hallgatók néprajzi ismereteiket fejlesztették, megismerve a néprajzi gyűjtés módszereit, s a falusi dolgozókkal való érintkezés formáit, a földművelés, állattenyésztés és a népi mesterségek egyes formáit és eszközeit. Kiszállásaik során más múzeumokat is meglátogattak s bizonyosra vehető, hogy a beküldött javaslatok alapján ezekben — s általában az összes vidéki múzeumokban — meg fog indulni a tanulmányozás, átrendezés, — a múzeumoknak a dolgozók szolgálatába állítása s a kultúrforradalom hathatós eszközévé tétele.

Az egyetem rektori hivatalához a csoport munkájáról beküldött

jelentés kiemeli azt a hathatós támogatást, melyet a Román Munkáspárt szervezeteitől s az ideiglenes bizottságoktól kapott. Ugyanakkor arról is beszámol, hogy a falusi dolgozók is a legnagyobb készséggel állottak a tudományos kutatók rendelkezésére s munkájuk célját és hasznát azonnal megértették.

Ugyancsak Sepsiszentgyörgyön, a Székely Nemzeti Múzeum könyvtárában és a marosvásárhelyi Teleki-könyvtárban végzett egyéni kutatómunkát dr. Jancsó Elemér egyetemi tanár, Összeírta a felvilágosodás korára, ennek erdélyi vonatkozásaira, valamint a reformokra vonatkozó — e két könyvtárban meglevő — anyagot.

A Teleki-könyvtárban számos olyan könyvet és rőpiratot talált, melyek a magyar jakobinus mozgalom alapvető forrásanyagát tartalmazzák, s melyek máshol nem fordulnak elő hazánk területén. E kutatómunkának kettős célja volt: egyrészt saját egyéni feldolgozó munkáját segíti elő, másrészt a későbbi kutatócsoportoknak ad hasznos indulási pontokat.

TANULMÁNYI KISZÁLLÁS A FEKETE TENGERTŐL

Az állattani kutatócsoport Péterfi Ferenc előadó tanár vezetésével a fekete-tengeri Agigea-n végzett kutatómunkát, a tenger állatvilágának helyszínen való ta-

nulmányozására, valamint a tanszék részére tengeri állattani anyag gyűjtésére.

A gyűjtők az Agigeai Tengerbiológiai Kutató Allomásnak voltak a vendégei, s az intézet megszervező támogatását és segítségét élvezték egész otttartózkodásuk folyamán. Az Intézet tudományos személyzetével s az időnként ott dolgozó, különböző hazai egyetemekhez tartozó szakemberekkel való ismeretség és barátság minden bizonnyal hozzájárult a Bolyai Egyetem s a többi egyetemek és tudományos intézetek közötti együttműködés kiszélesítéséhez.

A nyár folyamán az egyetem által folytatott tudományos kutatómunkának csak kis részéről emlékeztünk meg. Az ország számos más pontját is felkeresték egyetemünk tanárai és hallgatói, bőveges tudományos anyaggal és számos tapasztalattal térve vissza. Az eddig elért eredmények nagysága teljes egészében csak az anyag feldolgozása után lesz felmérhető.

A szocialista realizmus jegyében

Új munkamódszer a Román Operában

Borodin „Igor herceg” című operáját ismertették és vitatták meg a kolozsvári Román Opera első idei termelési gyűlésén

KOLOZSVAR. — A Diákház omeleti előadóterme zsúfolásig megtelt. Itt van az opera egész személyzete, énekesek, zenekari tagok, technikusok, az ének- és tánckar tagjai. De eljött a Magyar Állami Opera több tagja is, újságírók, s művészeti kérdések iránt érdeklődők. A mai ülés nagyon jelentős és érdekes. Egyrészt ez a

Román Operában meginduló új évad első termelési ülése, másrészt új munkamódszer bevezetését jelenti, melynek célja: teljesen felszámolni az operák régi munkamódszerét, melynek hibáit és hihetetlen hiányosságait csak az tudja, aki ismerte az operák régi, belső életét.

AHOGY NEM SZABAD DOLGOZNI

Régen egy-egy opera előkészítésekor a kar, a tánckar, a zenekar s a magánénekesek külön-külön megtanulták, elpróbálták a szerepüket. Amikor az ügyelő beintette a szereplőket a színpadra, elénekelték a maguk áriáját, eltáncolták a maguk számát s visszamentek a színpad falak mögé. Ez az automatikus munka azt eredményezte, hogy a kollektíva egyes résztvevői, egyrészt nem ismerték a darabot, annak célját és mondanivalóját, nem tudták mi miért történik s egyetlen céljuk az volt, hogy a maguk részét lehetőleg hibánélkül s egyéni siker kíséretében adják elő. Az énekeseknek és énekkarnak nagy nehézséget okozott az operák rossz, lehetetlen szövege, melynek egyetlen célja az volt, hogy a dallamhoz, a zenéhez simuljon, s mely legtöbbször régies és zavaros nyelvével nem tükrözte az operát,

érthetetlen és értelmetlen volt.

A szovjet példa nyomán haladó, a szocialista-realizmus útját kereső és azon járó művészi kollektívának természetesen teljesen szakítania kell ezzel az elavult és hibás rendszerrel. A Román Operában már a múlt évben elindították a kollektív munka új módszerét, vagyis azt, hogy a termelési üléseken, tanulmányi körök létesítésével, átfogó munkával, a darab egész személyzete, művészek, énekesek, zenészek, tánccsoportok és technikusok egyaránt teljes képet kapjanak a darabról, annak szövegéről, muzsikájáról és ideológiai tartalmáról. E tervszerűség — mint a gyűlés szünetében a színház titkára megjegyzi, — tavaly nem járt még kellő eredménnyel. Az opera vezetősége teljes lendülettel és jóakarattal indította el ezt a munkát, azonban nem sikerült minden esetben a tervet végre is hajtania.

Az idén minden jel arra mutat, hogy felszámolják ezt a hibát. Tervszerűen dolgoznak, s az elkészített tervek, a továbbtanulást és ideológiai-és mesterségbeli továbbfejlesztést szárszálalóiban meg is akarják valósítani. Hogy ez sikerül-e — s erre minden remény megvan — azt a jövő mutatja meg.

Ahol mindenki megismeri Borodin művét

A mai összejövetel főcélja, hogy magánénekestől kardalosságig, s a tánckar legfiatalabb tagjától a legrégebb színháztechnikusig, az opera teljes személyzete ismerje meg Borodin „Igor herceg” című operájának szövegét, de ezen túl, lényegét és célkitűzését is. Ezen túlmenően az előadók ismertetik a nagy orosz zeneszerző életét és munkáját is, szóval átfogó képet adnak a darabról és szerzőjéről. Az Opera személyzete, a szovjet-román hét megismerésére adja elő ezt a híres zenedramát, mely a XII-ik századbeli Oroszország egyik hőst és magát az országnak Ázsiával való harcát mutatja be Staszov szöveggönyve nyomán.

P. V. Cotesen rendező ismerteti kimerítően a darabot. Majd Bugeanu Constantin az opera igazgatója elemzi az „Igor herceget” ideológiai szempontból. Kitér a darabban megmutatkozó osztályharc jellegére is. Hét-száz évvel ezelőtt a feudalizmus volt a haladást jelentő életforma, s az általa barbár

hordák társadalmát jelentette az elhaladásra ítélt világot. Nagyon érdekesen elemzi Bugeanu igazgató az egyes szereplők jellemét, nagy ideológiai segítséget nyújtva ezzel is azoknak a művészeknek, akik ezeket a szerepeket megelevenítik majd.

Külön szó esik a díszletekről, a ruhákról, az akkori régi Oroszország sajátos levegőjéről, történelméről, arról az adott helyzeletről, melyben a valóban történelmi alak: Igor herceg élt. Az az Igor herceg, aki azért bukik el tragikus hősként, mert saját dicsőségét többre értékeli, mint a nép javát.

Felhasználások, érdeklődő kérdések hangzanak el az értékes előadások után. S ez csak a kezdet. Az „Igor herceg” kérdését és teljes áttanulmányozását következő ülések, csoportos tanulás és ideológiai kiemlések követik, bizonyára olyan eredménnyel, hogy az opera előadása nagy élményt és eseményt jelent majd Kolozsvár új tartalmú zenei életében.

Felvételiztem

a munkásliceumban

Gondolataim kergetőztek, amint az Esti Munkásliceum felvételi vizsgájára mentem. Azon gondolkodtam, hogy vajjon mit fognak kérdezni tőlem a vizsgán. Mire tudok majd felelni, s mire nem. Attól félek, hogy semmire se. Egy szó, annyi mint száz, hogy az igazat megvallom, úgy érzem magam, mint egy jó néhány esztendővel ezelőtt, mikor utoljára vizsgára mentem. Akkor a szívem a torkomba dobogott, s jó pár napig a vizsga előtt még az étel se esett jól.

Mert hiszen bajos is volt abban az időben. Nehéz volt átjutni a vizsgán, de nem volt feltétlenül szükséges. Hogy a régi kifejezéssel éljek, akkor azt mondták, hogy a vizsgához csak egy kis szerencse kell és semmi más. Szerencsét meg könnyen lehetett vásárolni, ha volt mivel. Egy kis tej, vaj, tojás, egy kiló liszt, meg meggyás rendszeresen jó szolgálatot tett a bukáshoz közelálló diáknak. Lehetett olyan buta, mint kétszer kettő három, mégis jó bizonyítványt kapott.

De a szegény gyerek akármilyen jól tanult, a

tanár egykettőre olyan gyászos jegyet huzott be neki, hogy azt aztán tej, vaj vagy tojás nélkül bajos lett volna kireperálni. A szegény ember gyerekének meg ilyenmire nem volt tehetsége. Erre aztán jöttek az ilyen meg olyan megjegyzések: Hogy az apád még írni se tud, te meg miniszterelnök akarsz lenni. Végül is azt ajánlották, hogy mivel az apja is, meg minden elődje is két marhával dolgozott, hát hagyja félbe ő is a tanulást, mert minden erőlködés ugyanis hiábavaló. Volt olyan is, aki nyíltan azt mondta, hogy ha koldusnak születél, hát halj is meg annak. Ilyen volt a multban a helyzet jó néhány iskolában. A szegény ember gyereke akár milyen eszes volt, sokra nem vergődhetett, mert az urak érdeke azt kívánata, hogy a szegény munkás emberek sorából ne emelkedjenek ki vezető emberek.

De a kövér bukszával rendelkező apák gyerekei, ha minájárt olyan sötétek voltak, mint az éjszaka, akkor is tanulhattak. Elvégezhették az iskolákat, mert a tanároknak is érdekük volt. Megkapták érte a jutalmat.

Amit évekkkel ezelőtt tanultam, azt a hányaveti élet és a nyomorúság úgy kiszorította belőlem, mint a prés a szőlő levét. De vigasztalt az a tudat, hogy most nem azért megyek vizsgázni, hogy össze-tájdjanak, koldusnak, rongyosnak, mindenféle buta parasztnak, hanem azért, hogy pótolni tudjam amiben megakadtam a mult rendszer.

Beléptem az osztályba. A vizsgázók lapozták a könyveket, tanultak. Az ajtó hirtelen felpattant és olyan csend lett a teremben, mint a temetőben. Csak a légyzűmmögés és az asztalnál elhelyezkedő tanárok léptel zavarták a terem néma csendjét. Kezdetét vette a vizsga. Előbb a neveket olvasták fel, hogy nem hiányzik-e valaki. Mindenki jelen volt. Majd a kérdések következtek, rá a feleletek. A kérdésekre mindenki hiba nélkül tudott válaszolni. Egyszerre csak én is megkaptam a kérdést. Még a szívem verése is elállott. Úgy hallgattam, ahogy csak tudtam. Csak álltam s tágrányított szemekkel bámultam. Hirtelen az jutott eszembe, amit az utcan gondoltam. Most összeszidnak,

mint valamikor régen. Visszaküldenek oda, ahonnan jöttem, az eke szarvához.

De nem így lett. Mert újra feltették a kérdést. Én is megnyugodtam közben. Arról faggattak, milyen könyveket szoktam olvasni. És hogy vajjon olvastam-e Solovjovtól „Új barázdát szánt az eke” című regényt.

Az első kérdést követte a második, majd a harmadik. A vizsgázók egymásután feleltek a különböző tantárgyakból. Számtan, mértan, alkotmánytan, történelem. Mindenki tudott felelni belőlük. Ha mégis megtörtént, hogy valaki elakadt, kisépítették a tanárok szeretettel, jóakarattal. Hisz nem azért mentünk a felvételi vizsgára, hogy ott megbukjunk, hanem azért, hogy a jövőben tanulhassunk tovább. Sikertelt is a felvételi vizsga, kinek jobban, kinek gyengébben. De akinek gyengén sikerült, az majd kipótolja a jövőben a tanulással. Mert a tanügyi reform biztosítja számunkra, hogy kipótolhassuk, amit a régit, a kiváltságosok rendszere nem adott meg számunkra.

NAGY B. ISTVÁN

Halálbüntetést kért a néppügyész a Rajk-féle gyalázatos kémbanda fővádlottaira

Szombaton lesz az ítéletkijelölés

BUDAPEST. — Szerdán a Rajk és gyalázatos kémbandája bűnpere főtárgyalásának ötödik napján a perbeszédre került a sor. Elsőnek dr. Alapy Gyula néppügyész mondta el drámai erejű vádbeszédét.

— A főtárgyalás, mely Rajk László és társai ügyében folyik, teljes joggal keltett óriási hatást, nemcsak dolgozó népünkben, — mondotta Alapy Gyula néppügyész, — hanem országunk külföldi barátainál és ellenségeinél is. Ennek a pernek nemzetközi jelentősége van, mert olyan emberek felett kell ítélni, akik külföldi imperialisták eszközei voltak. A vádlottak padján nemcsak Rajk László és cinkosai ülnek, hanem washingtoni és belgrádi gazdák és felbujtók is.

A továbbiakban a néppügyész a per jelentőségéről beszélt, majd ezeket mondotta:

— Csuszó-mászó, kigyószzerű ellenséggel állunk szemben. Rajk és társai szintén a külföldi imperialisták cselédei, szolgálói voltak. De a per sajátosságában abban áll, hogy az imperialisták rohamcsapatoként most Tito és bandája lép fel, amely jelenleg bitorolja a hatalmat Jugoszláviában és terror alatt tartja a népet.

Ezután Alapy Gyula hangsúlyozza, hogy a vádirat valamennyi pontja teljes bizonyítást nyert a tanúk és a vádlottak vallomása alapján. A vádlottak szabadon védekezhetnek és védekeztek is, a vád részleteit egymástól teljesen függetlenül világították meg. Így a főtárgyaláson a valóság teljességében kibontakozott.

A néppügyész ezután rámutatott arra, hogy a tanúk és a vádlottak vallomása olyan tényeket is napvilágra hozott, amelyeket a vádirat nem tartalmazott. Így például Brankov vallomásából kiderült, hogy az imperialista kém-szolgálatok bomlasztó aknamunkájukat nemcsak a népi demokráciában folytatják, hanem azokban a kapitalista országokban is, ahol erős kommunista pártok vannak. Rajk vallomása a paksi találkozóval megvilágítja a görög monarcho-fasiszták és Titoék együttes készülődését a kicsiny Albánia bekebelezésére és a görög szabadságharcosok teljes elszigetelésére.

Alapy néppügyész ezután részletesen ismertette a vádirat pontjait, rámutatott arra, hogy annak minden egyes pontja beigazolódt. Rajk Lászlóról bebizonyosodott, hogy 1931 óta rendőrségi besúgó és provokátor volt, közel két évtizeden keresztül árulta el a munkásmozgalmat, provokátor és besúgó volt Spanyolországban, egyttműködött a franciarszági kém-szervezettel, kapcsolata volt a Gestapóval és később az amerikai kém-szervezetek szolgálatába lépett. Azzal a céllal jött haza, hogy itt hon kémtvekenységet folytasson és a felszabadulás után egészen letartóztatásáig, rendszeresen tájékoztatta az amerikai kém-szolgálatot.

— Közönséges kém volt, idegen hatalmak fizetett ügynöke, orvgyilkosságra készülő bandita — mondotta a néppügyész, majd a többi vádlott bűnlajstromának ismertetésére tért át. Pálffy Györgyről bebizonyosodott, hogy fasiszta volt és azért furakodott be a népi demokrácia hadseregébe, hogy a népi demokrácia megbuktatásának eszközevé válhasson. Brankovról beigazolódt, hogy egyik főszervezője volt az ösztökekvésnek, hogy ő volt Rankovics főmegbizottja Magyarországon, ő közvetítette Tito parancsait magyarországi ügynökeinek. Bebizonyosodott az is, hogy színelőadások átállása a népi demokrácia oldalára Tito utasítására történt, minthogy része volt a Molcs Miló elleni gyilkosságban. Szőbenyiről beigazolódt, hogy már Szócskában tróckista kém-csoportot szervezett, hogy egész magyarországi tevékenysége az amerikai-Jugoszláv kém-szervezetek szolgálatában állott. Szalai Andrásról

beigazolódt, hogy az ő lelken szárad a sátoraljai börtön politikai foglyainak lemészárlása. A többi vádlottakkal kapcsolatos vádpontok is beigazolódtak.

Alapy Gyula néppügyész a továbbiakban rámutatott arra, hogy ismerni kell az ösztökekvés politikai hátterét, céljait, mert csak így lehet a vádlottak bűneit felmérni. A banda politikai céljairól és az ösztökekvés hátteréről fellebbentette a fátylat a főtárgyalás. A vádlottak restaurálni akarták a kapitalizmust, visszaállítani a tökések és földesurak uralmát. Rajk amerikai és jugoszlávai gazdáinak megbízásából arra törekedett, hogy megakadályozza a népi demokráciák erői győzelmét Magyarországon, majd később a Nagy Ferenc és Mindszenty-féle ösztökekvés felszámolása után erőszakos uton akarta megdönteni a népi demokrácia vívmányait. Rajk és társai Magyarországot Tito Jugoszláviájának akarták alárendelni.

— Minden becsületes embernek — mondotta Alapy néppügyész — ölköibe szorul a keze e gyalázatos

banda bűneinek hallatára. Micsoda nagyási mária, sovíniszta gőg él: Tito és bandájában, micsoda foka a lenézésnek, hogy terveikben semmibe vették a magyar népragaszkodását függetlenségéhez. Terveik végrehajtásához sohasem kerülhetett volna ugyan sör, de jellemző e bandára, hogy erre komolyan gondoltak. — de lehet e „nemzeti vonal“ képviselője az (itt: a néppügyész Rajkra célzott), aki 18 éven át hivatásszerűen fog-

Tito és bandája a vádlottak padján...

Alapy néppügyész ezután rámutatott arra, hogy a nyugati sajtó és rádió azt állítja, hogy a per nem is Rajk és társainak pere, hanem tulajdonképpen Tito és klikkje ülnek a vádlottak padján.

— Igen, ebben jó adag igazság van — mondja a néppügyész —, mert valójában a felbujtók is vádlottak padjára kellene ültetni. Ilyen értelemben itélkezünk Tito, Kardelj, Rankovics, Gyilasz bűnszövetkezetéről. Ebben áll a per nemzetközi jelentősége. Ebben a perben a vallomások leleplezték

alkozott hazaárulással, kicsinyben és nagyban árulta a hazát?

— Vádlottak terveinek az volt a céljuk, hogy kiragadják Magyarországot a demokrácia táborából és hogy szembefordítsák a Szovjetunióval. Rajkék azért voltak szovjetellenesek, mert a magyar nép ellenségei voltak. Ez a tény ismételten bebizonyítja azt, hogy aki a Szovjetunió ellensége, egyben saját népe függetlenségének az ellensége is.

Titoék, álnokságukat, képmutatásukat és orvgyilkos terveiket. Leleplezték őket, mint az imperialista kém-szervezetek közönséges ügynökeit. Bebizonyították a vallomások, hogy Titoék e kapcsolatai nem a Tájékoztató Iroda Hátározata után jöttek létre, hanem azok már igen régi keletűek.

A néppügyész ezután részletesen ismertette az amerikai és jugoszláv kém-szervezetek kapcsolatát, majd rámutatott arra, hogy Titoék célja az volt, hogy a kapitalizmust kiszolgálják és a népi

Kolozsvár dolgozóilekesei készülnek a „Scânteia Nap“-ra

KOLOZSVÁR. — A sétatér csendjébe úgy robban bele a kalapácsütések zaja, mint egy sorozat üdvölvés. Munkáscsoportok dolgoznak mindenfelé. A sétatér különböző pontjain színpadot építenek, máshol bárakkokat ácsolnak. Ételt, italt, gyümölcsöt fognak árulni bennük.

A tavon már készen áll a színpad alapzata. Gyalogjáró hidat épít a tó kis szigetére. A vizet leengedték s a csónakok úgy fekszenek a tó fenekén, mint valami szárazra került csukák. Vasárnapra azonban újból lesz itt víz és csónakázás.

Távolabb, a tó melletti épületnél, díszítés folyik. Idős és fiatal munkások hordják az anyagot, fűrészelnek és kalapálnak. Egy újfunkás hatalmas Sztálin képet visz a vállán, majd nagy gonddal helyezi le Gheorghiu-Dej képe mellé.

Keresztül-kasul húzódnak a villanyvezetékek. A földön szanaszét nagy tekeres drót, különféle szerszám hever. Oszlopok tetején munkások szerelik a villanyt.

Lázasan folyik mindenütt az előkészület a „Scânteia-Nap“ méltó megünneplésére. Az ünnepi műsort már összedíltették. A sétatéren 5 színpadon folyik majd a változatos művészi műsor.

Délután 10 órakor az 1-es számú színpadon a „Herbák János“ fuvószenekara játszik. Ugyanakkor a 4-es számú színpadon a kolozsvári ideiglenes bizottság, az 5-ös színpadon pedig a hadsereg fuvószenekara szolgáltatja a zenét.

Délután 11 órakor a 3-as számú színpadon bábszínház előadás lesz, gyermekek részére. Színpadra kerül „A kecske és a három gida“ című mesejáték. Délután 12 órakor felvonulnak a délutáni műsoron szereplő művészek.

A délutáni műsor 2 órakor kezdődik. Az 1-es számú színpadon az ideiglenes bizottság, a 4-es számú színpadon a Hadsereg s a pavillonban a CFR fuvószenekara játszik. Négytől fél hatig a 2-es számú színpadon politikai tréfákat adnak elő a helybeli színházak művészei.

Az egyes számú színpadon 4 órától a következő műsorok kerülnek előadásra: A „Herbák János“, a postások s a köztisztviselők ének-kara énekel, majd „A béke a mi váruknak“ című költeményt szavalja Szabó Irén a „Herbák János“ gyár alkalmazottjai. Az énekkar a bécsi munkásinduló adja elő, ezt követően „A béke“ című verset szavalja Pop Alexe, a „Herbák János“-tól. Énekkari szám után a „Herbák János“ táncosportja szerepel, román, magyar, kozák és ukrán táncokkal, majd az Allami Magyar Színház táncjárdája, Csúka Józsefné és Sarlay Imréné műsorozama következik. Egy énekeszóló tan-góharmonika kísérettel, I. Banu, a Román Nemzeti Színház művészeinek szavaltata, a CFR s a Víziművek énekkara I. Bracu vezetésével népdalokkal, majd a Vörös Hadsereg indulójával zárja be a műsornak ezt a részét.

Ugyanezen a színpadon kezdődik félhat órakor a műkedvelő zené- és színdarabírók ének- és szavaltóversenye. Ezt követően a kereskedelmi és szövetkezeti Szakszervezet, az orvosi és gyógy-

szervezeti intézet, CFR, Györgyfalva és Fűzkút kultúrotthonainak táncosportja szerepel.

A 3-as számú színpadon délután 4 órai kezdettel megismétlik a bábszínház előadást. A 4-es színpadon fél öt órakor a tantestület, Irisz, „Zorile“, s a „Március 6“ népi athenaeum énekkara, Telea tanár vezetésével „A munka harcosa“, „Búrják-mongol aratódal“, „Az esztergályos dala“ és „Ne légy a varázslatban“ című dalokat adják elő. Ezt 5 órakor kívánságverseny követi.

Hat órakor a CAM, Víziművek és szállítási alkalmazottak énekkara szerepelnek, Costea tanár vezetésével, majd „Sürgősségi díj“ című dialógust adják elő Balea Emil és Trifu Vasile, a „Herbák János“ gyárból. Egy énekeszóló után a „Viktória“ szövetkezet román, magyar és szovjet táncosportja szerepel, majd a fémipari s a faipari szakszervezet, a „Clujul“ s a „Viktória“ énekkara énekelnek, Guttman vezetésével „Kolozsváros olyan város“ című kánon után a Felek és Szentlászló közművelődési otthoniak, a fémipari szakszervezet, háztartási alkalmazottak szakszervezete s az Allami Magyar Színház és Opera balettkara alkalmazottainak kultúrcsoportjai szerepelnek.

Az 5-ös számú színpadon fél négy órakor énekkari hangversenyt tartanak a Herbák János, Posta alkalmazottak, Közalkalmazottak, CFR, Víziművek, Tantestület, Irisz, Zorile, „Március 6“ népi athenaeum, CAM, Szállítási alkalmazottak, Villamosművek. Fémipari és Faipari szakszervezet, Clujul és Viktoria énekkaraival részvételével.

Fél hat órakor a Viktoria, Herbák János, Orvosi és Gyógyászati Intézet, Fűzkút, Szentlászló, Györgyfalva és Felek táncosportjai szerepelnek.

Hat órakor a CFR fuvószenekar játszik. Este nyolc órakor ugyanitt zajlik le az esti műsor. A helybeli színházak művészeinek közreműködésével a Scânteia egyik számát elevenítik meg, majd a Román és Magyar Allami Opera balettkara négy balettszámot ad elő.

Háromnegyed kilenc órakor tánczenét szolgáltatnak csónakról.

Kedvezőtlen időjárás esetén a műsort — a megállapított időpontokban — a következő helyeken fogják megtartani:

Az 1-es számú színpad műsora az „Armonia“ teremben, a 2-es számú a Diákházban, a 3-as a tisztiipari szakszervezet teremében, a 4-es az Olimpia (Kerekenb) teremében s az 5-ös a Nemzeti Színházban.

Az ünnepéget tánczene, tombola, billé és más szórakozás egészíti ki.

Amint a sétatérből is megállapítható, olyan gazdag, változatos és színes műsort adnak Kolozsvár dolgozói a „Scânteia Nap“ tiszteletére, mely a résztvevőknek felejthetetlenül fogja tenni ezt a nagy napot. Nagy-nagy szeretettel és lelkesedéssel nyitott meg ebben a fáradságtalan gondos előkészítő munkában a „Scânteia“ iránt, mely utat mutat, irányít és mozgósít a szocializmus megvalósítása felé vezető úton.

demokráciákat megbuktassák. A Jugoszláv államvezetés a „Balkán Szövetségben“ azt szorgalmazta volna, hogy a népi demokráciákat kivonják a szocializmus táborából, a Szovjetunió ellen fordítsák és az imperialisták táborába vonják. Titoék eme tervek keresztülvételére a legocsányabb módszereket használták. Ezek voltak: a sötétségben bujkálás, álcázás és a leggyalázatosabb gangstermódszerek, amelyeket az imperialista kém-szervezetektől tanultak meg.

Halált az árulókra!

Miután Alapy néppügyész részletesen ismertette a nyugati kémirodák sötét terveit, rátért a vádlottak jellemének ismertetésére.

— Mindnyájan kémek és besúgók voltak — mondja — és nincs közöttük minőségi, csupán mennyiségi különbség. Rajk László is mint kárcaoros rendőrszpi kezdte kém pályafutását. A társadalom söpredékei ezek az emberek, akik a fasiszmus légkörében lettek azzá, akik Odasodrótak a munkásmozgalmak pereméhez, de gyengék jellemük, lelki gyökértelenségük miatt, már az első megpróbáltatásnál árulókká váltak.

Végül Alapy néppügyész rámutatott arra, hogy a vádlottak tudják, tagadásukkal nem érhetnek el semmi eredményt, ezért vallottak be mindent. Nincsen számukra mentő körülmény.

— Népünk halált követel az árulókra — mondotta — és én ezt a követelést magamévá teszem. A kigyó fejét, amely megmarni készült minket, szét kell taposni. Meg kell védeni a népi demokrácia vívmányait az orvgyilkosoktól. Vesszünk kutyákkal szemben egy védekezés van: agyonverni őket. Meg kell védjük népünket az imperialisták „ötödik hadoszlopától“. A nép védelme a legulsóbb bűntetés kiszabását követeli meg!

Alapy néppügyész beszéde után a védelem képviselőinek felszólalására került a sor. A védők igyekeztek enyhítő körülményeket felsorolni védeceik számára, de ugyanakkor mindannyian elismerték, hogy a vádlottak rendkívül súlyos bűncselekményt követtek el.

Csütörtökön délelőtt a vádlottak utolsó szó jogán adták elő védekezésüket.

A Rajk-féle aljas kémbanda perében az ítéletet szombaton hirdetik ki.

Ujabb sikereket ért el a demokrata görög hadsereg

SZABAD-GÖRÖGORSZÁG.

(Agerpres). — Az „Ellas Press“ jelentése szerint a demokrata görög hadsereg sikeresen folytatja hadműveletét Kelet-Macedóniában.

Szeptember 17-én, a demokrata hadsereg Elaka és Borzova körzetében visszavetette az ellenség csapatokat. Szeptember 19-én a Haido-i 1608 magas-sági pontnál kemény harcokba megfutamította az ellenséget. Uzana és Kutar mellett — Papadosz környékén a demokrata hadsereg súlyos veszteségeket okozott a monarcho-fasisztáknak. Szeptember 16, 17 és 18-án Vajo-Zagora körzetében a demokrata hadsereg egységei megfutamították az ellenséges csapatokat. Zagora körzetében az ellenség súlyos ember- és hadi anyag veszteségeket szenvedett. Epirusznál a görög demokrata hadsereg megtámadta a monarcho-fasiszta helyőrségeket. Az ellenség itt is súlyos veszteségeket szenvedett.

Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet. Telefon 15-35.

Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19-11.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Felelős szerkesztő: LÁZÁR JÓZSEF

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.

A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.

Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk számla: 40.623.

Népi tehetségek

Kirgiz gyermek ott ül a kotta előtt, hegedűvel a kezében. A gyermeknek ferde, mongol a szeme. Haja rövidre nyírt, feje kerek, kedves, nemzatközi bikfic fej. A tanító vezényel és a hegedűvönöből felhangzik a tehetség első dala. A gyermek természetesen ingyen tanul és a Nemzeti Zenede növendéke, ahol szeretettel — türelemmel bűnnek vele. Az ilyen fiúcskát nem kell zenedébe csalni, magától is szívesen jön.

A következő képen 15 éves zongorista, zenei sílvölvényt játszik. Lehetne az előbbi kirgiz gyermek bátyja, de fajrokon, ugyanabban a zenedében. Mindezeket az Új Idők mozi egyik filmjéről, a Kirgizről szőlőből vágtuk ki. De valamilyen formában benne volt a zenede s a népi tehetségek kiválasztása és kiművelése, a multheti Litvániról szóló filmben is. S bármit, hű leírást, utazó-filmet, regényt olvasol, elbeszélést hallasz a Szovjetunióról, vagy akár közvetlen személyes tapasztalataidat meséled, mindenütt benne van ez is. Nemcsak gépeket, búzákat, nyersanyagokat, fogyasztási cikkeket természetnek, de a népi tehetségeket sem hagyják parlagon, azokat is kiművelik.

Ezért nyerik meg egymás után a Szovjetunió nemzetei a zenei, a tánc-, a filmversenyeket, ezért írunk náluk annyi bámulatosan jó novellát, verset, regényt...

Nálunk az idén kezdődött el a népi tehetségek nagyarányú felfedezése. A Magyar Művészeti Intézet most indult el ebben az irányban és máris rengeteg eredményt ért el. Ez a munka természetesen csak a kezdete, amely folytatódni fog, amelynek bő termését csak ezután fogjuk learatni.

A Magyar Művészeti Intézetben most kezdődtek el a beíratások és a mi felfedezett népi tehetségeink most tessék első szögóra, hegedű, és táncleányokéik.

SZOLGÁLTATÁS GYÓGYSZER-TÁBÁK:

SZEPTEMBER 23-ÁN, PÉNTEKEN:

1. számú állami gyógyszertár (volt Goina dr.), Szabadság-tér 34., 3. számú állami gyógyszertár (volt Hygea), Mihai Viteazul-tér 32. szám, 7. számú állami gyógyszertár (volt Pasteur), Trefort-utca 18., 8. számú állami gyógyszertár (volt Mircea), Horea-ut 47. szám.

GALAMBCELLŐVŐ versenyt rendez szeptember 25-én, vasárnap a Szent János-kútnál a kolozsvári vadászegyesület. Ezen a versenyen az összes kolozsvári vadászok kötelesek résztvenni. Indulás reggel 7 órától gépkocsival a volt vármegyeházától. Szívesen látják a sportot kedvelőket. A céllovverseny tisztá hasznát a „Scanteia Háza” javára fordítják.

HATALMAS GYÜMÖLCS-ÉS SZŐLŐTERMÉST értek el Ukrajna kolhozai. Naponta több száz vaggon gyümölcsöt szállítanak Moszkva, Leningrád és az Ural dőlgözimák. Kárpátalja és Csernigov környékének kolhozai 9-10 ezer kiló termést értek el hektáronként. Az Odessza környéki „Liebknecht Károly” kolhozban több, mint 7000 kiló szőlőt szüreteltek hektáronként. A Csernigov környéki „Cservonaj Strig” kolhoz egymillió rubel értékű gyümölcsöt adott el.

Időjárás:

Közép-Európában a Skandinávia fölött kialakult magaslégnyomás hatására javult az időjárás és egyre kevesebb helyen van eső, záporosó, reggel sokfelé köd keletkezik. Finnország fölül hideg sarkvidéki levegő nyomul előre a Szovjetunió belseje felé. Erdélyben tegnap sokfelé volt eső, záporosó, főleg az északi megyékben. A hőmérséklet általában elérte, sőt nyugaton mindenütt meghaladta a 20 fokot.

VARHATÓ IDŐJÁRÁS SZOMBAT DÉLIG: Mérsékelt északi-északkeleti szél, felhőelvonulások, néhány helyen újból lesz záporosó. A hőmérséklet alig változik.

A MÉHES-UTCAI 12. SZÁMÚ ELEMIS ISKOLÁBAN és óvodában szeptember 26-án, hétfőn reggel 8 órakor minden beiratkozott tanuló köteles orvosi vizsgálatra megjelenni.

A TÁNCAL EGYBEKÖTÖTT TEADÉLUTÁN, kultúrdélután, bál, kerti ünnepély, táncmulatság, stb. megrendezése iránti kéréseket a szakszervezetek, közintézmények, üzemek és gyárak, iskolák, a rendezés előtt legkevesebb öt nappal nyújtsák be a kolozsvári milícia engedélyek osztályához. Amennyiben az ilyenirányú kéréseket a fenti határidő betartása nélkül adják be, a milícia ezentúl elutasítja. (A kolozsmegyei milícia 30.864 számú átirata.)

A GÉPKOCSIK ÉS GÉPKOCSIVÉZETŐK FELÜLVIZSGÁLATÁVAL kapcsolatban a kolozsmegyei milícia forgalmi osztálya az érdekeltek tudomására hozza, hogy a felülvizsgálaton megvizsgálják azt, hogy a kérelmező benyújtotta-e 1949 július 1. utáni keltezésű büntetlenségi bizonyítványát, a vérelemzésről és tüdőátvilágításról szóló orvosi bizonyítványt. A felülvizsgálaton a gépkocsivezetőket három szakorvos vizsgálja meg. A gyakorlati vizsga a gépkocsivezetésből, az elméleti vizsga pedig a gépkocsi működési elvének és a forgalmi szabályzat ismeretéből áll. A fentiek közül bármelyik tárgy vagy okmány hiánya elutasító jellegű.

SZÖVETKEZETBE TÖMÖRÜLTEK a szatmári fésűsök, kofekötők, gombkészítők és szítások. Az ideiglenes bizottság minden támogatást megad a szövetségbe tömörülő kisiparosoknak. A szövetséget a Petőfi-utcaiban működik.

LETARTÓZTATTÁK Nagy Márton zsirosgazdát, a csikmogyi Kászoni-mpér község legmódosabb kulákját, aki titokban hazaszállította gabonáját a mezőről és otthon kézi cseppel kicsépelte azt. Nagyot átadták a csikszerepai ügyészségnek.

HAT ÉVVEL EZELETT hajtották végre a földreformot Lengyelországban. Ennek során, több mint egymillió kis- és középparasztt, valamint földnélküli között 6 millió hektár földet osztottak ki.

VILÁGOSSÁG SPORT

Lázás előkészületek a „Scanteia Nap” ünnepségeire

A Victoria Szövetkezet két ezüstkupát ajánlott fel a kosárlabda torna győztesének

KOLOZSVÁR. — A vasárnapi „Scanteia Nap” ünnepségeire megtörtént minden előkészület. Városunk sportolói nagy lelkesedéssel készülődnek, hogy a Román Munkáspárt központi naplappja ünnepségeinek sikeréhez jelentős mértékben hozzájáruljanak.

Tekintettel arra, hogy a kosárlabdatornára 12 csapat nevezett, a küzdelmek már vasárnap délután 2 órakor megkezdődnek. A Victoria Szövetkezet két értékes kupát ajánlott fel a férfi, illetve a női torna győztesének.

A kolozsvári egyesületek atlétiái már ma délután megkezdik az osztályozóversenyeket, mert a vasárnap délutáni döntőkön csak a legjobbak vehetnek részt. Tornászaink ugyancsak folytatják előkészületeiket.

A „Scanteia Nap” ünnepségeire Bukarestben és Nagyváradon is megtörténtek az előkészületek. Mindkét városban szerepelnek szép számmal kolozsvári sportolók is. Bukarestben a RNK válogatott férfi és női tornászcsapata tart bemutatót, Kolozsvárról a következő versenyzők kaptak meghívást:

Kerekes Melinda (Dermata), Finta Magda (Dermata), Pop Mária (Villamosmű), Gécző Olga (Dermata), Felvinczy Lotti (KKASE), Regőczy Zsuzsa (Dermata), Bodó Erzsébet (Dermata), Bartha Mária (KKASE), Moldován László (Dermata) és Batiz András (Villamosmű).

Nagyváradon bírási érdeklődés előzi meg a „Scanteia Nap” sportműsorát, melyen a Dermata sportolói is felvonulnak. A bányászok 8-8 női és férfi tornász, 4 ökölvívót és labdarúgócsapatukat küldik Nagyváradra.

Összeállították a Magyarország elleni viadalra ifjúsági atléta csapatainkat

BUKAREST. — A szombat-vasárnapi RNK-Magyarország válogatott ifjúsági leány- és fiú atlétikai viadal utolsó előkészületei is megtörténtek. A szerdai utolsó próbaversenyek alapján kijelölték a válogatott csapatokat. A fiúk találkoztak az eredeti műsортól eltérően nem Nagyváradon, hanem Ploestiben kerül megrendezésre. A lányok Szolnokon mérkőznek meg a magyar lányokkal. A két csapat összeállítása a következő:

Leányok. 100 m.: Ruse Claudia, Ivas Letitia (Alexe Stella); 800 m.: Dinescu Elena, Bocloru Letitia (Heinrich Róza); 80 m. gátfutás: Stanca Stella, Hiot Ena (Gröszli Mercedes); Magasugrás: Hiot Ena, Soós Elle (Weisenburger Hilda). Távolugrás: Ruse Claudia, Stanca Stella (Serban Anna). Súlydobás: Manoliu Lia, Magdin Hortenzia (Kiss Éva). Gerelyvetés: Reimesch Amália, Moeces Mariana. 4x100 m. Schuster Renata, Ruse Claudia, Alexe Stella, Ivas Letitia (Gröszli Mercedes).

Fiúk. 100 m.: Babeanu, Linca (Garleanu); 200 m.: Garleanu, Marx (Linca); 400 m.: Ficleanu, Erdélyi (László); 800 m.: Popescu, Balázs (Posovszky); 1500 m.: Puica, Anisoiu (Gheorghescu); 3000 m.: Gheorghescu, Cojocar (Anisoiu); 1000 m. akadály: Puica, Posovszky (Balázs); 3000 m. gyaloglás: Margescu, Petrescu; 110 m. gát: Lupescu, Avramescu (Ficleanu); 400 m. gát: Hambrich, Andruța (Ficleanu); Magasugrás: Horhoianu, Merica (Széles); Tá-

A KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: Korona-hármas. Izgalmas cirkusz-film az artisták életéből. Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

MAXIM GORKIJ: Ruy Blas. Előadások kezdete: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

MUNKÁS MOZGÓ: A Blum-per. A híres Dreyfus-per filmváltozata. Előadások: 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor.

POPULAR: Ruy Blas. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

ÚJ IDŐK: Szovjet híradó. 19. sz. — Tudomány és technika 76. sz. — Szovjet Baskiria. — A medve farka. Színes rajzfilm.

URANIA MOZGÓ: Korona-hármas. Izgalmas cirkusz-film az az artisták életéből. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

VÖRÖS CSILLAG MOZGÓ: Egy új élet. Bányászfilm. Előadások kezdete: 4, 6 és 8 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor: matiné.

volugrás: Popescu, Danescu (Musat), Rudugrás: Brassay, Stanescu (Prach). Hármassugrás: Triteanu, Butnaru (Musat). Súlydobás: Raica II., Dragan (Triteanu). Diszkoszvetés: Miles, Băranyi (Lupescu). Gerelyvetés: Lukács, Musat (Băranyi), Kalapácsvetés: Stefan, Petrescu (Brassay). 4x100 m.: Babeanu, Marx, Garleanu, Linca (Raica II.). 4x400 m.: Ficleanu, László, Hambrich, Erdélyi (Garleanu).

DECEMBER 31-IG HOSSZABITOTTÁK MEG A JELVÉNY-SZERZŐ VERSENYEK IDŐTARTAMÁT

BUKAREST. — Az ország sportolói, továbbá Ifjúmunkás Kupa versenyek győztesei az október 2-i Nemzetközi Békenap tiszteletére felhívást intéztek Népköztársaságunk összes sportolóihoz.

A felhívásban felszólítják a RNK összes dolgozót és sportolóit, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a jelvénytípusos versenyeken. A felhívás rámutat arra, hogy a jelvénytípusos versenyeken az ifjúság sokoldalú testnevelési ismeretre tehet szert, új harci lendületet nyer a béke megvédése és a szocializmus felépítése terén országunkban.

A Központi Testnevelési és Sportbizottság a nagy érdeklődésre való tekintettel, a jelvénytípusos versenyek időtartamát december 31-ig meghosszabbította. Mivel az uszódény októberben befejeződik, az uszószerzők s versenyzőkkel helyettesítik.

A RNK NEMZETKÖZI TENISZBAJNOKSÁGAINAK döntőiben a női egyesben a magyar Bárd könnyen győzött 2:0 arányban honfitársnője, Hidassy ellen. A férfi páros döntője félbeszakadt a Schmidt Caralulus román páros 2:1 arányú vezetése mellett a magyar Asbóth, Ádám pár ellen.

KAPÁSBÓL...

A NŐI KÉZILABDABAJNOKSÁGOK küzdelmei szombaton kezdődnek meg Budapesten Csohszlovákia, Ausztria, Franciaország és Magyarország csapatainak részvételével. Vasárnap Ausztria-Magyarország férfi kézilabda mérkőzés kerül sorra.

AZ OKTÓBER 2-I NEMZETKÖZI BÉKENAP tiszteletére szeptember 25-én Rosicán, Petrosényban, Ploestiben és Jasiban atlétikai versenyeket rendez a Szövetség, melyeken az ország legjobb atlétiái vesznek részt.

A MAGYAR LABDARUGÓ SZÖVETSÉG úgy döntött, hogy október elejétől kezdve a csapatok játékosai számozott mezben léphetnek pályára.

VASAS-DEBRECEN 7:0 (3:0). Szerdán délután játszották le a Vasas szovjetuniói portyája miatt elmaradt NB I-es labdarugómérkőzést.

ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK a RNK ellen szereplő magyar ökölvívóválogatott együttest. A magyar csapat összeállítására a következők: Bednai, Erdei, Juhász, Budai, Torma III., Szabó, Kapocsi, Berne III. A mérkőzést vasárnap este 7 órakor rendezik meg a budapesti Sportesernőknél.

ANYÁK,

ti tudjátok, hogy gyermekeitek nevelésében naponként felmerülnek a legkülönbözőbb kérdések, gyakran olyanok is, amelyekre nehéz megtalálni a helyes feleletet. Ne töprengjétek, ne agogdjatok, forduljatok bizalommal tapasztalt, képzett nevelőhöz.

A „DOLGOZÓ NŐ” SZERKESZTŐSÉGÉBEN

(Kolozsvár, Szabadság-tér 10, első emelet), minden péntek délután 6-7 óra között, Hatscheck Annai a lap nevelési rovatának vezetője, örömmel ad felvilágosítást kérdéseitekre. Vidékieknek levélben válaszol.

A „POPULAR” és „MAXIM GORKIJ” mozgó

bemutadják mátol

Victor Hugo romantikus drámáját

RUY BLAS

Főszerepben: Danielle Daréux - Jean Marais

Az előadások pontos kezdete: POPULAR: 5, 7, 9. MAXIM GORKIJ: 5.30, 7.30, 9.30.

Vasárnap d. e. 11 órakor MATINÉ. Szombaton és vasárnap 3 órakor is.

Mit jelent az új szövetkezet Ketésden?

KETESD. — (Levelezőnkől.) Vasárnap délután van. A ketesdi dolgozó földművesek a kapuk előtti padokon ülnek. Megbeszélnek a hét eseményeit. Az egyik kapu előtt nagyobb csoport van. Czondi István bandi, a szövetkezet ujonnan megválasztott elnöke körül gyűltek össze az emberek. Czondi István beszél, Elmondja, hogy a szövetkezet mezőgazdasági gépeket kapott. De egyelőre nincsen megfelelő hely, ahova el tudnák helyezni. Kéri azokat, akiknek tárolásra alkalmas helyük van, hogy ajánlják fel.

— Hogyan kapták a gépeket? Hányat és milyeneket? — kérdezzük.

— A szövetkezet régi vezetősége leváltásakor — feleli Czondi István — felhívást kaptunk, hogy rendeljünk a szövetkezet részére mezőgazdasági gépeket. Rendeltünk két buzavetőgépet, két kukoricavető gépet, 2 szakékát, 2 szecskavágót, 2 gyümölcsfapermetzőt és egy répvágógépet. Ezeket az elmúlt héten hoztuk Kolozsvárról, a központtól. Az államtól kapuk őket kölcsön, 328 ezer lej értékben.

Megkérdezzük azt is, hogy mi a szövetkezet új vezetőségének munkaterve? Így válaszol:

— Elsősorban a kapott mezőgazdasági gépeknek kell megfelelő tároló helyet csinálni, hogy kellőképpen tudjuk gondozni a gépeket. Másodszor a szövetkezeti helyiséget kell átalakítani. A múltban a szövetkezeti vezetőségek az italmérésre helyezték a fűsúlyt. Most a volt szövetkezeti korcsma helyiségét át kell alakítani, hogy megfelelő legyen bolthelyiségnek.

— Mennyi volt a tagok létszáma a szövetkezet átszervezése előtt és mennyi ma? — tesszük fel a következő kérdést.

— Az átszervezés előtt — válaszolja Czondi István — mindössze 125 tagja volt a szövetkezetnek. Ezek mind újra visszairatkoztak. Rajtuk kívül, új tagként 196 szegény- és középparaszt iratkozott be a szövetkezetbe. Különösen nagy örömet váltott ki a falu dolgozóiból, amikor elhoztuk a mezőgazdasági gépeket.

Ketésd község dolgozó földmű-

JÓ MUNKÁT VÉGEZNEK

a sepsiszentgyörgyi „Dózsa György“-textilgyár gépkocsiszínének dolgozói

SEPSISZENTGYÖRGY.

Kaszler Vilmos kezdeményezésére gépkocsiszíni munkásai egy tehervontató gépkocsin komoly átalakításokat végeztek. Ez a tehervontató, hogy meglegyen a kellő nehézsége, egy rászereelt 2000 kilogramos súlyt hordott magával. Munkásaink a nehézséget leszerelték és a tulajdonképpeni pótkocsi mögé egy további pótkocsit szereltek, miáltal a gépkocsi egy fél vagon árúval többet tud most szállítani.

Ugyanakkor a tehervontató motorját porlasztó hűtővel is ellátták. Ezek hiányában eddig gyakran előfordult, hogy a motor leállt és csak órákig tartó munkával tudták a kocsit ismét üzembe helyezni.

A szükséges munkálatokat Tóth József és Vikárus Béla több mint 100 túlóra alatt végezték el és a gépkocsit augusztus 23-án előtt üzembe helyezték. A pótkocsi kocsiszínjét Sándor Albert asztalos segédmester végezte el, aki munkanormáját 50 százalékkal túlhaladta.

Üzemünk gépkocsivezetői is lelkes, fáradhatatlan munkát végeznek. Gyakran előfordul, hogy éjjel-nappal úton vannak. Mind az üzem részére végzett szállításokban, mind falumunkánál, stb. a lehető legjobban végzik feladatukat.

Üzemünk tervének teljesítésében gépkocsiszíni munkásai és gépkocsivezetőink komoly segítségét nyújtják.

Igyártó Sándor, üzemi levelező.

Szántának Erzsébetváros határában

ERZSÉBETVÁROS. — (Levelezőnkől.) A szérin való cséplés a legnagyobb rendben és gyorsan történik. A dolgozó földművesek, akik elvégezték a cséplést, neki kezdtek a szántásnak. Az államtól járó gabonamennyiségeket a dolgozó földművesek örömmel és szívesen adták be, megértve a kormány ama törekvését, hogy a dolgozók életszínvonalát minél nagyobb mértékben növelje.

Wozniakowszky János.

Jó szervezés — jó eredmény

KOLOZSVAR. — Szeptember folyamán a Magyar Népi Szövetség kolozs megyei szervezete elsőrendű feladatának tekintette a mezőgazdasági munkálatok sikeres folytatására és befejezésére való mozgósítást. A Román Munkáspárt irányításával a MNSz aktivisták, valamint a helyi szervezetek bizottságai erőteljesen bele-

kacsozódtak a felvilágosító, mozgósító és szervező munkákba. A kezdeti nehézségek leküzdése következtében Kolozs megyében zökkenő nélkül folynak a mezőgazdasági munkálatok és előrelátólag október 1-ig be is fejeződnek.

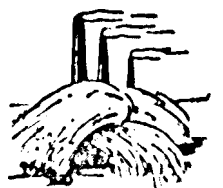
A Román Munkáspárt irányításával és a helyi ideiglenes bizottságok támogatásával a MNSz megyei instruktorai, valamint a szervező, káder és közmunkavégzői kollektívák tagjai mozgósították falvakon a dolgozó földműveseket a mezőgazdasági munkálatok lendületesebb folytatására. Az utcafelelősök házról-házra járva világoztatták fel a falusi dolgozókat és mozgósították őket nagyobb-mérvű munkakifejtésre.

A megyei instruktorok munkáját nap mint nap ellenőrizte a megyei szervezet végrehajtóbizottsága. Az ellenőrzés, valamint a beérkezett jelentések bizonyították: az aktivisták, a helyi szervezetek bizottságai tevékenyen bekapcsolódtak és aktívan kivették részüket a felvilágosító, mozgósító és szervező munkából. Több községben a MNSz helyi szervezeteinek intéző bizottsága egyszerű példája nyomán a termény szériure hordása, a cséplés és a tarlóhántás zavartalanul folyt le. Ez történt például Magyarfenesen, Kidén, Farnason, Feketelakon és Magyarfalyban.

A reakció, a falusi kizsákmányolók erőteljes akcióit indították a zavarteltésre s a mezőgazdasági munkálatok akadályozására. Rémhírterjesztéssel, szabotázsakciókkal és különböző mesterkedésekkel próbálkoztak sikertelenül Tordaszentlászlón, Uzdi-szentpéteren, Patán és Kolozskarán. A szabotázsakciók néhol késleltették a munkát, mint például Magyarbikalon. Bartha Ferenc cséplőgéptulajdonos a kulákokkal összejárva próbált zavart kelteni. Gyaluban Römer Ferenc cséplőgéptulajdonos használhatatlanná tette cséplőgépe motorját, de az öntudatos falusi dolgozók leleplezték s az illetékesek megtették a szükséges lépéseket a szabotőr példás megbüntetésére.

A munkásosztály élcsapatának irányításával tevékenykedő MNSz-szervezetek odaadó munkáját eredmény kísérte a mezőgazdasági munkálatok sikeres folytatásánál. Ennek ellenére vannak olyan MNSz-szervezetek, amelyek szervezetlenül és alkalmatlanul működtek közre a mezőgazdasági munkálatok levezetésénél. A munka szervezetenlenségét az eredményezte, hogy az aktív MNSz-tagok sem tudták kellőképpen mozgósítani a tömegeket.

Mulasztás terhéül azokat a MNSz-szervezeteket, amelyek nem szélesítették ki teljes mértékben a szocialista munkaversenyeket. Ennek oka: alkalmatlan elemekből állították össze az utcafelelősök hálózatát. Az olvasóköri működésének lanygulása szintén eredménytelenséget okozott, mert a tagok ideológiailag felkészültsége elégtelen volt arra, hogy vissza tudja verni a suttozó propaganda megnyilvánulásait. Tehát fokozni kell az ideológiailag munkát. A hiányosságokból adódik természetesen, hogy a MNSz megyei szervezetének támogatásával a helyi szervezetek felméri a mulasztásokat s azokat kiküszöbölve, felkészülnek az új feladatok sikeres elvégzésére.

Végezzük el a mezőgazdasági munkákat november 7-ig

A ialomítamegyei Márcuesti-i traktorállomá dolgozóinak versenyfelhívása

A ialomítamegyei Márcuesti-i mezőgazdasági gép- és traktorállomás traktorvezetői, gépészei és technikusai, tudatában a Párt és hazánk kormánya által a gép- és traktorállomások elé tűzött feladatokat fontosságáról, a mezőgazdasági szocialista átalakításért folytatott harcban, november 7-ike tiszteletére kötelezettséget vállaltak arra, hogy:

a) A pártszervezet és a mezőgazdasági bér munkások szakszervezete segítségével november 7-ig teljes egészében elvégzik a gépállomások részére a negyedik évnegyedre előirányzott mezőgazdasági munkákat.

b) A holtidő kiküszöbölésével azon lesznek, hogy a traktor minden egyes lóerője 10 óra alatt 15—18 centiméter mélységű, 12 ár kiterjedésű szántást végez el. Ez azt jelenti, hogy minden egyes IAR 22 rendszerű, 40 lóerős traktornak 10 óra alatt 4,8 hektár földet 15—18 centiméter mélységűre kell felszántania.

c) Az üzemanyag átlagos fogyasztását 16 százalékkal csökkentik. Az IAR 22 rendszerű traktoroknál ez a csökkentés minden egyes felszántott hektár után a motorina mennyiségnek 24 kilóról 20 kilóra való leszállítását jelenti.

d) Megjavítják a traktorok karbahelyezését, teljesítik minden egyes gép javítási és karbahelyezési tervét, úgy, hogy ugyanakkor az előirányzott alkatrészek felhasználásában 15 százalékos takarékoskosságot érjenek el.

A ialomítamegyei Márcuesti-i mezőgazdasági gép- és traktorállomás dolgozói november 7. tiszteletére versenyre hívják az ország valamennyi gép- és traktorállomásának traktorvezetőit, gépészeit és technikusait, hogy lelkes és jólműveltségű munkával teljesítsék mindazokat a feladatokat, amelyeket versenyfelhívásukban kijelöltek.

A szocialista munkaversennyel, a vetési tervnek időben és a legjobb feltételek között való teljesítésével járuljunk hozzá a munkásosztály és a dolgozó földműveltség szövetségének megerősítéséhez, a nagyobb termés biztosításához, az egész dolgozó nép érdekében, drága hazánk, a Román Népköztársaság érdekében.

Az egykori luxusszanatóriumban

Ma a dolgozó anyák egészségét szolgálják

KOLOZSVAR. — Régen a gazdagok pihenőhelye volt. A semmittevésben „elfáradt”, a sok pénzzel rendelkező bankárok és kereskedők családtagjai itt „pihentették” idegeliket. Jól jövedelmező üzlet volt. A tulajdonos, Lengyel dr. meggazdagodott. A „betegek” naphosszat romiztek, a folyósók dohányfüsttel és kölni illattal voltak tele és egy-egy betegszobában még pezsgős vacsorát is rendeztek. A felszabadulás után a dolgozók vették kezükbe a volt Lengyel-szanatóriumot. A betegsegélyző nőgyógyászatot rendezett itt be. A folyósókon terjengő kölni és dohányfüst illatát a műtőből kiáradó éter szaga váltotta fel, a römikövek esattogását pedig a világrajótt új nemzedék első hangjai.

A dolgozó nép minden felszerelés nélkül kapta kézbe az épületet. Nap, nap után szerezték be a jó működéshez szükséges felszerelést és műszereket. Amikor néhány hónappal ezelőtt az ideiglenes bizottság vette át a kórházat, már fejelett, a korszerű gyógyítás eszközeivel rendelkező intézmény volt az egykori luxusszanatórium.

A városi ideiglenes bizottság, a megyei egészségügyi hatóságok, a RDNSz és a sajtó képviselői szeptember 22-én látogatást tettek a volt Lengyel szanatóriumban, a kolozsvári városi szülészeti kórházban. Tökéletes rend fogadta a bizottságot. A betegszobák meglátogatása alkalmával a betegek megelégedésüket és köszönetüket fejezték ki a gondos és lelkiismeretes orvosi kezelésért, az ápolásért és a szeretetért, amelyben őket az orvosi kar és ápolószemélyzet részesíti.

A bizottság néhány hiányosságot is tapasztalt. Többek között az alagsorban elhelyezett konyha főzőkemencéje füstölt, ami az udvar felé nyíló ablakokon behatol a betegszobákba is. A főzőkemencét meg kell javítani. Az ideiglenes bizottság hosszas kérdés után most adott csak pénzt a javítás fedezésére, de a pénz nem elegendő. A másik hiányosság ugyancsak pénzkérdésesen múlik. A műtőterem a második emeleten van. Az operált betegeket az ápolónők hordják le az első emeletre és a földszintre hordogyan, mert a lift három hónappal ezelőtt elromlott. Megjavítása sürgős feladat, mert az operált betegeknél sem tesz jót a lépcsőn való hordozás.

EGY KÉRDÉS GYÖKERES MEGOLDÁSA

Hiányzik ezenkívül a fehérnemű-száritó is. A mosókonyha szűk, padlás nincsen. Nincsen hol szárítani a kimosott fehérneműket sem. Ez a kérdés könnyen megoldható. A kórház egyik melléképületében — ez az épület is államosított van — magánlakások vannak. Ezeket a magánlakásokat haladóktalanul ki kell üríteni, a földszinti szobákba a főépületben sok helyet foglaló irodahelyiségeket kell áttelepíteni, az alagsort pedig tö-

kéletesen át lehet alakítani mosókonyha és száritó helység céljaira. Ezzel a kórház úgyszámát is emelni lehet, ami ugyancsak elengedhetetlenül szükséges.

Az első emeleti betegek arról panaszkodtak, hogy egyes csecsemőgondozónők nem végzik lelkiismeretesen munkájukat. Megtörtént az, hogy a csecsemőket nem tették időben tisztába és előfordult az is, hogy az újszülötteket nem vitték időben szoptatni. Ezt a kérdést Belovay István az ideiglenes bizottság alelnöke, — aki a látogatást vezette, — azonnal gyökeresen megoldotta. Miután megvizsgálta, hogy a panaszok helytállóak, utasította a kórház vezetőségét, hogy a hanyag csecsemőgondozónőket azonnal fűgesszék fel munkakörük ellátásától.

AMI MEG A MULTBÓL MARADT VISSZA!

Még egy hiányosságot tapasztaltunk. A kórház ma a dolgozókat szolgálja. A korszerű orvostudomány eszközeivel munkásszanyoknak ad biztos és kényelmes szülési lehetőséget. A betegek valamennyien dolgozó nők, vagy dolgozók hozzátartozói. Tökéletesen meg vannak elégedve a kezeléssel, a bánásmóddal és az étkezéssel, melyekből minden beteg egyformán részesítenek az intézet dolgozói. Eppen ezért kirívó és a bentfekvő munkásszanyok jóízűsét is jogosan zavarja az az eset, ami egy második emeleti szobában történik. Egy dési volt nagykereskedő felesége, aki nyilvánvalóan a multban is itt „gyógyítottatta” magát, — amikor ez az épület még, a letűnt polgári társadalom egyik luxuspihenője volt, — nemrégien műtéten esett keresztül. S bár a kórház dolgozói őt is pontosan olyan elbánásban részesítik, mint a többi beteget, ez az aszszony külön ápolónőt hozatott be magának — az igazgatóság engedélye nélkül — egyéni szeszélyei kielégítésére. Ez az eljárás indokoltan váltott ki felháborodást a betegek között. Az igazgatóság azonnal felszámolta ezt a hiányosságot is: a kórház személyzetétől idegen, ápolónőt kitiltotta a kórház területéről.

MINTA INTÉZMÉNY LESZ!

A bizottság tagjai ezeket az apróbb jelentőségű hiányosságokat leszámítva nagy megelégedéssel tapasztalták azt a korszerű és hősiességű munkát, ami ebben az új, a nép szolgálatába állított intézetben folyik. Az orvosi kar és az ápolószemélyzet öntudatosan végzi munkáját. A városi ideiglenes bizottság támogatja az intézet dolgozóinak erőfeszítéseit, de még fokozottabb támogatást kell nyújtania, hogy a felsorolt apró hiányosságokat kiküszöbölve, mintajártékú vájijék a kolozsvári városi szülészeti kórház. A kórház vezetősége biztosítja arra, hogy ez meg is történik.

Az ideiglenes bizottság felszámolja a tarthatatlan helyzetet a városi autóbuszforgalomban

KOLOZSVAR. — Hiányos a kolozsvári társasgépkocsi forgalom. A megállóhelyeken, ahol táblák jelzik, hogy hány perccel közlekednek az autóbuszok, kétszer, háromszor annyi időt kénytelenek álldogálni a várakozó utasok, amíg gépkocsira ülhetnek. A dolgozók azt látják, hogy rossz a közlekedés, de nem ismerik a hiányosságok okát.

A múltban sok panasz hangzott el a társasgépkocsi forgalom ellen. A volt kizsákmányoló autóbustulajdonosok, úgy ahogy eleget tettek a kívánságoknak, de nem azért, hogy megjavítsák a forgalmat, hanem keresetük növelése volt számukra az elsőrendű szempont. A rossz állapotban levő kocsikat, amikor kidőlték a forgalomból, éjszakánként összefoltozták, hogy újra működjenek. Napról-napra így ment ez. Az elhasznált motorok alig vonszolták a kocsikat s az összetákolott fékrendszerek következtében sok szerencsétlenség történt.

Ha az utazóközönség tudta volna azt, hogy milyen összetákolott közlekedési alkalmatlanságokra ül fel; ha tudta volna azt, hogy az autóbustulajdonosok — a rossz kocsik következtében — a tömegek életével játszottak, inkább gyalog tették volna meg a leghosszabb utakat is.

A mostan tapasztalható rossz társasgépkocsi forgalom a múlt bűneire vezethető vissza.

ÖNTUDATOS MUNKA A MŰHELYBEN

Alig egy hónappal ezelőtt vette át a városi ideiglenes bizottság a volt Rapid autóbustulajdonosi vállalatot. Az államosítás nagy terhet jelent a város részére, mert a kocsik rosszak, folytonos javításra szorulnak. Mindezek mellett pedig a számuk is kicsi.

A társasgépkocsi-forgalmat 72 autóbusz bonyolítja le Kolozsváron. Ezeknek közel felét naponta javítani kell. Szeptember

20-án reggel például a 72 kocsiból 34 volt a városi ideiglenes bizottság gépkocsijavító műhelyében. 21-én reggel 16 darab, amelyekhez a nap folyamán még további forgalomból kivont gépkocsik csatlakoztak.

A műhelyben dolgozók nagy nehézségekkel küzdenek. Az átalakított rossz motorokhoz nincsenek alkatrészek. Az elromlottak pótlása csak úgy válik lehetségessé, hogy a műhely dolgozói — fejlett öntudattal adva tanúbizonyságot —, szabadidejük nagy részét alkatrészek beszerzésére fordítják. A másik nehézség a felszerelés kérdése. A műhelyt alig néhány héttel ezelőtt alapították. Amikor a régi Leonida-féle garázst erre a célra átvették, az elhanyagolt épületekben egyetlen darab seprű volt a felleltározható ingóság. Ma már esztorgapadok és különböző gépi berendezések állnak a dolgozók rendelkezésére. De a felszerelés kérdése még nincsen megoldva. Mert például a szerszámok nagyrésze az üzemből dolgozó munkások tulajdonát képezik.

Amikor egy gépkocsi valami apró hibával bekerül a műhelybe, alaposan átvizsgálják. Így jöttek rá arra, hogy az átvett kocsik nagyrészt életveszélyes volt az utasszállítás. Természetesen az apróbb hibával garázsba került, de rossz állapotban levő kocsikat gyökeresen megjavítják. Ez a javítás időt vesz igénybe, sok kocsi van munka alatt, amelyek amíg a garázsban vannak, érezhetően hiányoznak a forgalomból.

Az ideiglenes bizottság minden lehetőséget elkövet, hogy pontos és gyors társasgépkocsi-forgalmat biztosítsa a dolgozók számára. Olyan nehézségekkel kell azonban megküzdenie, amilyen a még magántulajdonban volt autóbuszokkal átvett alkalmazottak magatartása is. Az alkalmazottak többsége nem eléggé öntudatos. A jegykezelők közül sokan nem elég előzékenyek az autóbuszokon utazó dolgozókkal szemben. Így megtörtént az, hogy 21-én délelőtt 10 órakor a 840-es forgalmi számú gépkocsin szolgál-

tot teljesítő jegykezelő, amikor az egyik utas elszakította egy az ülésből kiálló szegben a ruháját — gorombasággal felelt. Szombaton, 17-én este a 7-es vonalon közlekedő gépkocsi vezetője annyira illuminált állapotban volt, hogy az utasok kénytelenek voltak megállítani a gépkocsit és gyalog folytatni utjukat. Ugyancsak a 7-es vonal Györgyfalvi-uti végállomásánál tapasztaltuk azt, hogy három kocsi összegyűlt, s a vezetők ahelyett, hogy a menetrend betartására törekedtek volna, hosszasan elbeszélgettek egymással. Hasonló torlódás volt a 4-es vonal szamosfalvi vámi végállomásánál is, 17-én este.

A DOLGOZÓK ÉRDEKÉBEN

A városi dolgozók ismerik azokat a nehézségeket, amelyekkel az ideiglenes bizottság küzd a gépkocsiforgalom megjavításáért. Tudják, hogy az ideiglenes bizottság a dolgozók érdekeit szem előtt tartva, minden lehetőséget elkövet, hogy kiküszöbölje a hiányokat, s megjavítsa a rozoga, gépkocsikat. Ugyanakkor a város dolgozói azzal a kéréssel fordulnak az ideiglenes bizottsághoz, hogy végezzen felvilágosító munkát az alkalmazottak körében, hogy azok, az üzemi dolgozók szociális termelési versenyének példáját követve minél jobb munkát végezzenek, minél fokozottabb mértékben szolgálják a munkahelyükre siető, vagy ügyeiket intéző dolgozókat.

ADÁS-VÉTEL

FIGYELEM! Pasztós tollakat töltők original pasztával. Papp, töltőtoll-üzlet, főpostával szemben.

7099/a
VESEK bármilyen ócska ba-
kancsokat és csizmákat. Szántó-ut-
ca 29, 7101

MODERN, majdnem új diógyö-
kér eladó. Átjáró-utca 20, 6994
RÓMIKÓ, bélyegzett CAM, na-
gyon szép minőségben eladó.
Cím a kiadóban. 7116

MÉRNÖKI körzőkészlet olcsón
eladó. Bethlen-utca 2, festőné-
nél. 7132

MOSDÓT 64-es fayence porce-
lánt keres megvételre Kerényi
szereplővállalat, Szentegyház-utca
5. sz. 7137

HAT darab lenvászon gyapju-
matrac eladó. Eminescu (Fadrusz
János)-utca 4. 7136

JÓKARBAN levő gyermekágyat
keresek megvételre, rézből, vagy
vasból „Gyermekágy“ jellegre
ajánlatot kiadóba. 7140

ELADÓ gázcsőkészítő és huzó-
gép, egy collig. Marasesti-utca
50/a. 7142

ELADÓ diófurnéros, egyszemé-
lyes rökamié-váz, két szék. Ba-
lázs asztalos, Kogalniceanu 16. 7137

ELADÓ használt gyermek
sportkocsi. Postakert-utca 5, Ér-
Jekldőni 1-4.ig. 7149

ELADÓ új, diófurnéros háló-
szoba. Nirajului (Nyárad)-utca 42.
Szamosfalvi-utról. 7150

FESTETT vaságy sodronnyal
eladó. Molotov-utca 18. Mures-
vár. 7152

ELADÓ fekete női téli kabát
és kosztüm. Balassa-utca 28, föld-
szint. Tkv. (S1) 7148

BERKEL-MÉRLEGET kere-
sünk megvételre, 25-50 kgr.-ig.
Herbák János művek, Kolozsvár,
Zsdanov-tér 4-5. Telefon: 23-10.
Tkv. (Gyöngy.) 7147

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szög 50 lej, szombaton 60 lej.
Állástkeresőknek szavanként 2 lej — Kereskedelmi jellegű apróhirdetés szavanként 8 lej.
Cím a kiadóban és jellegű hirdetéseké 20 lej pótdíj fizetendő.

WERTHEIM-KASSZÁT, 3-as
számú, kifogástalan keresek
megvételre. Strauch, Szabadság-
tér 23. 7133

ELADÓ olcsón konyhaasztal,
kredenc, szalonasztal, fászlada,
virágállvány. Mica-Kis-utca 3. I.
emelet, ajtó 4. 7160

ELADÓ kétkerekű talyiga, új
gyermekágy. Marasesti-Hősök-
tere 3. Szamosfalvi várnál. 7163
BESSZARÁBIAI perzsabundát
kéz alatt veszek. Umbroasa-Ar-
nyas-utca 13. Botanikus-kert mel-
lett. 7165

INGATLAN-LAKÁS

ELCSERÉLNÉM Erzsébet-uti
egy nagy szoba, kis konyha,
fürdőszoba lakásomat egy szo-
ba, konyhással. Cím a kiadóban.
7131

ELADÓ Meteor-utca 27-29
szám alatti két parcella, házsal
együtt 75.000 lejért. Ertekezni
Kerán-nál, Artelor-Művész (volt
Bod Péter)-utca 32. 7139

GYÜMÖLCSÖS házhely eladó.
Cím a kiadóban. 7141

BUTOROZOTT szobát külön be-
járattal, esetleg teljes ellátással
keres főiskolás leány. Cimeket
„Pontos fizető“ jellegre a kiadó-
ba kér. 7146

ELADÓ házhely, Grivitei-utca
28 szám alatt, Erdőkőldni Méhes-
utca 7, délelőtt. Ugyanott sötét-
kék férfi téli kabát és öltöny el-
adó. 7148

EGY-KÉT lakótársnőt keresek.
Cím a kiadóban. 7147

KÉT középiskolás gyermek la-
kást kaphat, teljes ellátással. Ká-
dár-utca 4, ajtó 3. 7159

ÁLLAST KAPHAT

TELJESEN önállóan, jólfőző
háztartási alkalmazottat keresek
azonnalra. Cím a kiadóban.
Gr. 194

ÖNÁLLÓAN főző mindenest
keres dr. Ungár, Einstein (Te-
leki)-utca 10. 7126

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI koszorúk, fát-
lak, ruhák kikölcsönzése, eladása
ORCHIDEANÁL, Dózsa György-u.
22. Tkv.

MENYASSZONYI ruhák, fát-
lak, koszorúk kikölcsönzése, „Dália“,
Horea-ut 35. Tkv.

R. P. R.
JUDECATORIA POPULARA
MIXTĂ ZALAU
Dosar Nr. 1805-1949.

CITAȚIE
Nr. 1805 anul 1949 luna Septem-
vrie, ziua 15.

In virtutea art. 285 din Codul de
procedură penală.

D. SABOU Laurențiu cu domici-
liul necunoscut, este citat de 30,
luna Sept., 1949, ora 8, in calitate
de părât chemat la canceliere cu
Berta Mátyás pentru divorț.

In caz de neprezentare judecata
se va face in lipsă conform art.
152 din Codul de procedură civilă.
Judecător, (ss) Indescifrabil
Grefier, (ss) Indescifrabil
L. S.

R. P. R.
JUDECATORIA POPULARA
URBANĂ CLUJ
Dosar Nr. 7438-1949.

CITAȚIE
Nr. 7438 anul 1949 luna Septem-
vrie ziua 22. D. CHIOREAN Iuliu
cu domiciliul necunoscut, este citat
la această instanță, camera Nr. 19
pentru ziua de 29 luna Septembrie
1949, ora 8 in calitate de părât in
proces de divorț.

In caz de neprezentare judecata
se va face in lipsă conform art.
152 din Codul de procedură civilă.
Părutul este dator ca, până in
termen de cel mult 5 zile înainte
termenului de judecată, să depună
intâmpinarea sa și actele de care
se serveste.

Judecător, (ss) Perju
Grefier, (ss) Pardy Ileana
L. S.

7162

R. P. R.
JUDECATORIA POPULARA
MIXTĂ, BAIJA MARE
Dos. Nr. 1991-1949.

CITAȚIE
GESZLER Francisc, cu domici-
liul necunoscut este citat la această
Judecătorie, pe ziua de 5 Octom-
vrie 1949 orele 8 a. m. camera Nr.
8, calitate de părât in procesul de
divorț cu soția sa, Geszler Ileana.
Baia Mare, la 9 Septembrie 1949.
Judecător, (ss) Păscaru
Grefier, (ss) Simion
L. S.

Elveszett okmányok PIERDERI DE ACTE

Az alább felsorolt személyi okmányok elveszték és azokat tulaj-
donosaik semmisnek nyilvánítják:

*Următoarele acte personale
au fost pierdute și posesorii lor
le declară nule de drept în mai-
nile oricui s'ar afla:*

1. **GEBE** Stefan, Cluj, Str. Plo-
pilor Nr. 132, Carnet de membru
Nr. 9177, eliberat de Cooperativa
Victoria Cluj. 7135

2. **HERCZ** Iosif, Cluj, Str. Spi-
noasa Nr. 18, Buletinul de inscri-
ere la Bir. Pop. din anul 1948,
eliberat de Politia Cluj. 7138

3. **BENKŐ** Ludovic, Cluj, Piata
Mihai Viteazul Nr. 22-23, Bule-
tinul de inscriere la Bir. Pop. Nr.
27.472-1947, eliberat de Politia
Cluj. 7143

4. **Sotia lui PAGĂCS** Carol,
Cluj, Str. Gruia Nr. 33, Carnet de
membru Nr. 293, eliberat de Coo-
perativa Victoria din Cluj. 7145

5. **PETRUTI** Vasile, **PETRUTI**
Lucretia, Valea Chintaului Nr.
154, Buletinul de inscriere la Bir.
Pop. fara numar din anul 1945 si
Dovada de ramanere in Cluj, am-
bela eliberate de Politia Cluj.

6. **JAKAB** Margareta, Cluj, Str.
Barbu Delavrancea Nr. 16, Bule-
tinul de inscriere la Bir. Pop. Nr.
15.812-1947, eliberat de Politia
Cluj. 7151

tinul de inscriere la Bir. Pop. Nr.
15.870-1946, eliberat de Politia
Cluj.

7. **MARTON** Izidor, Cluj, Str.
6 Martie Nr. 11, Buletinul de
inscriere la Bir. Pop. Nr. 26111-
1946, eliberat de Politia Cluj.

8. **Dr. ROZENBERG** Ernest,
Cluj, Str. 30 Decembrie Nr. 5,
Politia de asigurare Nr. 42120 si
42121, eliberat de „Agircola Fon-
ciera“ Soc. de asigurari gene-
rale.

9. **MUZSAY** Iosif, **MUZSAY**
Barbara, **MUZSAY** Matei, Cluj,
Str. Elisabeta Nr. 16, Certificatul
de cetatenie si Dovada de rama-
nere in Cluj, eliberata de Militia
Cluj.

10. **KUDOR** Andrei, **KUDOR**
Paraschiva, Cluj, Str. Marasesti
Nr. 72, Buletinul de inscriere la
Bir. Pop. Nr. 15812-1947 si Dova-
da de minor Nr. 15.812-1947, eli-
berate de Politia Cluj.

11. **SZÁSZ** Elisabeta, Cluj, Str.
Mikes Kelemen Nr. 8, Carnet de
membru, eliberat de Cooperativa
Victoria din Cluj. 7151

UZINELE CHIMICE — VEGETALIZEMEK, Torda

alkalmaz:

- 1 vegyszermérnököt, megfelelő gyakorlattal, a tanulmányi szolgálatban,
- 1 elektromechanikai mérnököt, a beruházási osztálynál,
- 1 almérnököt, a tervezési szolgálatnál,
- 1 műszaki normalistát,
- 1 pontozót,
- 2 műszaki kalkulátort,
- 1 könyvelőt az árkszámfűzéshez,
- 1 könyvelőt a beruházásnál,
- 1 gép- és gyorsírósnál, vagy tökéletes gépirónál.

ÉRTESÍTÉS

Az 1949 szeptember 1-i 58. sz. Buletin Oficialban megjelent 362 sz. Decretum 9. szakasza értelmében a Társaság összes hitelezői kötelesek követeléseiket 30 napon belül, azaz 1949 szeptember 30-ig a Társaságnál bejelenteni.

Felhívjuk a Társaság adósainak figyelmét arra, hogy a fenti Decretum 10. szakasza értelmében kötelesek a felszámolás alatt levő Társaságnál fennálló tartozásukat az előírt idő alatt kifizetni.

A ki nem egyenlített összegek behajtását a vonatkozó pénzügyi rendelkezéseknek megfelelően fogják eszközölni.

ELSŐ ERDÉLYI ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
felszámolása alatt.